

Deel XV. Gemengde bepalingen.

Artikel 434. Duitsland verbindt zich, de volle geldigheid te erkennen van de vredesverdragen en bijgevoegde overeenkomsten welke door de verbonden en geassocieerde mogendheden zullen gesloten worden met de mogendheden die aan de zijde van Duitsland gestreden hebben, de beschikkingen te aanvaarden welke zullen genomen worden aangaande de grondgebieden van de gewezen Oostenrijks-Hongaarse monarchie, van het Koninkrijk Bulgarije en van het Ottomaanse keizerrijk, en de nieuwe staten te erkennen binnen hun aldus vastgestelde grenzen.

Artikel 435. De hoge verdragsluitende partijen, alhoewel zij de ten gunste van Zwitserland door de verdragen van 1815 en in het bijzonder door de akte van 20 november 1815 bepaalde waarborgen erkennen, waarborgen welke internationale verbintenissen voor het behoud van de vrede uitmaken, bevinden nochtans dat de bepalingen van deze verdragen en overeenkomsten, verklaringen en andere aanvullende akten betrekkelijk de onzijdig verklaarde zone van Savoie, zoals ze bepaald is in alinea 1 van artikel 92 van de eindakte van het congres van Wenen en in alinea 2 van artikel 3 van het verdrag van Parijs van 20 november 1815, niet meer overeenkomen met de huidige omstandigheden. Dienvolgens nemen de hoge verdragsluitende partijen akte van de tussen de Franse regering en de Zwitserse regering gesloten overeenkomst voor de afschaffing van de bepalingen betrekkelijk deze zone, welke afgeschaft zijn en blijven.

De hoge verdragsluitende partijen erkennen eveneens dat de bepalingen der verdragen van 1815 en de andere aanvullende akten betrekkelijk de vrijde zones van Opper-Savoie en van het land van Gex niet meer overeenkomen met de huidige omstandigheden en

dat het de taak van Frankrijk en Zwitserland is, onderling en eenstemmig, onder de door beide landen gunstig bevonden voorwaarden, het stelsel van deze grondgebieden te regelen.

Toevoegsel.

I.

De Zwitserse bondsraad heeft aan de Franse regering op datum van 5 mei 1919 medegedeeld dat hij, na de beschikking van artikel 435 in dezelfde geest van oprechte vriendschap onderzocht te hebben, tot het gelukkig besluit gekomen is dat hij er zich kon bij neerleggen onder de volgende beschouwingen en voorbehouden:

1°. Onzijdig verklaarde zone van Opper-Savoie:

- a) Het is wel te verstaan dat zolang de federale kamers de tussen de twee regeringen gesloten overeenkomst betrekkelijk de afschaffing der bepalingen aangaande de onzijdige zone van Savoie, niet zullen bekrachtigd hebben, er nopens dit onderwerp aan de ene of aan de andere kant niets beslissends zal vaststaan.
- b) De door de Zwitserse regering gegeven toestemming tot het afschaffen van de hierboven vermelde bepalingen, vooronderstelt, overeenkomstig de aangenomen tekst, de erkenning van de waarborgen ten gunste van Zwitserland bepaald door de verdragen van 1815 en in het bijzonder door de verklaring van de 20^e november 1815.
- c) De overeenkomst tussen de Franse en Zwitserse regeringen voor de afschaffing van de hierboven vermelde bepalingen zal alleen als geldig beschouwd worden indien het vredesverdrag het artikel bevat zoals het opgesteld geweest is. Daarenboven

zullen de verdragsluitende partijen van het vredesverdrag de toestemming moeten trachten te verkrijgen van de mogendheden welke de verdragen van 1815 en de verklaring van de 20^e november 1815 ondertekend hebben en geen ondertekenaars zijn van het huidig vredesverdrag.

2°. Vrije zone van Opper-Savoie en van het land van Gex:

- a) De bondsraad verklaart het uitdrukkelijkste voorbehoud te maken wat betreft de uitlegging te geven aan de verklaring vermeld in de laatste alinea van het bovenstaand artikel dat in het vredesverdrag moet opgenomen worden, waar gezegd wordt dat "de bepalingen der verdragen van 1815 en der andere aanvullende akten betrekkelijk de vrije zones van Opper-Savoie en van het land van Gex niet meer overeenkomen met de huidige omstandigheden". De bondsraad zal inderdaad niet willen dat uit zijn instemming met deze bewoordingen kon opgemaakt worden dat hij zich zou aansluiten bij de afschaffing van een inrichting die voor doel heeft naburige streken het genot van een bijzonder, met hun aardrijkskundige en economische ligging overeenkomstig regime te verlenen, en die de toets doorstaan heeft.

Naar de mening van de bondsraad zou het niet aankomen op een wijziging van het tolstelsel der zones zoals het door de hierboven vermelde verdragen is vastgesteld geweest, maar alleenlijk op een aan de huidige economische voorwaarden beter aangepaste regeling van de voorwaarden der ruilingen tussen de betrokken streken. De voorafgaande beschouwingen zijn aan de bondsraad ingegeven geweest door de lezing van het ontwerp van overeenkomst betrekkelijk de toekomstige regeling der

zones, dat aan de nota van de Franse regering van 26 april toegevoegd was. Niettegenstaande het hierboven vermeld voorbehoud verklaart de bondsraad zich bereid in de meest vriendschappelijke geest al de voorstellen te onderzoeken welke de Franse regering zal gepast oordelen hem aangaande dit onderwerp te doen.

- b) Het is toegegeven dat de bepalingen van de verdragen van 1815 en andere aanvullende akten betrekkelijk de vrije zones van kracht zullen blijven tot op het ogenblik waarop een nieuwe schikking tussen Zwitserland en Frankrijk zal aangenomen worden tot regeling van het stelsel van deze grondgebieden.

II.

De Franse regering heeft, als antwoord op de in voorgaande paragraaf vermelde mededeling, tot de Zwitserse regering de 18^e mei 1919 volgende nota gericht:

Door een nota van 5 mei II. heeft de Zwitserse legatie te Parijs de welwillendheid gehad aan de regering van de Franse republiek kennis te geven van de instemming van de federale regering met het ontworpen artikel, op te nemen in het vredesverdrag tussen de verbonden en geassocieerde regeringen enerzijds en Duitsland anderzijds.

De Franse regering heeft met veel genoegen akte genomen van de aldus tot stand gekomen overeenkomst en op haar verzoek is het bedoelde ontwerp van artikel aangenomen door de verbonden en geassocieerde regeringen, onder nummer 435 in de aan de Duitse gevolmachtigden aangeboden vredesvoorwaarden, opgenomen geworden.

De Zwitserse regering heeft, in haar nota van 5 mei over dit vraagstuk, verschillende beschouwingen en voorbehouden uitgedrukt.

Wat betreft de aanmerkingen betrekkelijk de vrije zones van Opper-Savoie en van het land van Gex heeft de Franse regering de eer te doen opmerken dat de bepaling welke het onderwerp uitmaakt van de laatste alinea van artikel 435 zo klaar is dat aangaande haar betekenis geen twijfel mogelijk is, in het bijzonder voor zover ze in zich sluit dat in de toekomst geen andere mogendheden dan Frankrijk en Zwitserland iets met dit vraagstuk zullen te stellen hebben.

De regering van de republiek aan haar kant, bezorgd om te waken over de belangen van de bedoelde Franse grondgebieden en te dien einde een bijzondere toestand in aanmerking nemend, verliest niet uit het oog het nut van hun een passend tolstelsel te verzekeren en op een beter aan de huidige omstandigheden beantwoordende wijze de voorwaarden van de ruilingen tussen deze grondgebieden en de naburige Zwitserse grondgebieden te regelen, rekening houdend met de wederzijdse belangen.

Het spreekt vanzelf dat zulks op generlei wijze inbreuk zou kunnen maken op het recht van Frankrijk, in deze streek zijn tollijn aan zijn staatkundige grens op te richten, zoals geschied is op de andere gedeelten van zijn gebiedsgrenzen en zoals Zwitserland zelf het sinds lang gedaan heeft op zijn eigen grenzen in deze streek.

De regering van de republiek neemt bij deze gelegenheid volgaarne akte van de vriendschappelijke geest waarin de Zwitserse regering zich bereid verklaart tot het onderzoek van al de Franse voorstellen gedaan ten aanzien van de regering ter vervanging van het huidige

regime van genoemde vrije zones en welke de Franse regering zich voorneemt op dezelfde vriendschappelijke wijze uit te drukken.

Aan de andere kant twijfelt de regering van de republiek er niet aan dat het voorlopig behoud van het stelsel van 1815 betrekkelijk de vrije zones, bedoeld door die alinea van de nota van het Zwitserse gezantschap van 5 mei, en welke klaarblijkelijk tot doel heeft de overgang van het huidige regime tot het overeengekomen stelsel te bewerken, op generlei wijze een oorzaak van vertraging zal zijn ten aanzien van de invoering van de door de twee regeringen noodzakelijk bevonden nieuwe stand van zaken. Dezelfde opmerking is van toepassing op de bekrachtiging door de federale kamers in de alinea a) van het primo van de Zwitserse nota van 5 mei voorzien onder het opschrift "onzijdig verklaarde zone van Opper-Savoie".

Artikel 436. De hoge verdragsluitende partijen verklaren kennis genomen te hebben en akte te verlenen van het verdrag getekend door de regering van de Franse republiek de 17^e juli 1918 met zijn zeer doorluchtige hoogheid de prins van Monaco, hetwelk de betrekkingen tussen Frankrijk en het vorstendom bepaalt.

Artikel 437. De hoge verdragsluitende partijen komen overeen dat in afwezigheid van latere tegenovergestelde bepalingen, de voorzitter van elke door onderhavig verdrag vastgestelde commissie in geval van gelijkheid van stemmen het recht zal hebben een tweede stem uit te brengen.

Artikel 438. De verbonden en geassocieerde mogendheden komen overeen dat, ingeval christelijke godsdienstige missies door Duitse genootschappen of personen op hun toebehorende of aan hun regering krachtens onderhavig verdrag toevertrouwde

grondgebieden onderhouden werden, de eigendommen van deze missies of missiegenootschappen met inbegrip van de eigendommen der handelsmaatschappijen wiens profijten voor het onderhoud der missies bestemd zijn, hun bestemming tot onderhoud der missies moeten voort blijven behouden. Ten einde de stipte uitvoering van deze verbintenis te verzekeren, zullen de verbonden en geassocieerde mogendheden de genoemde eigendommen aan beheerraden toevertrouwen, benoemd of goedgekeurd door de regeringen en samengesteld uit personen die het geloof aankleven van de missie waarvan het eigendom ter sprake is.

De verbonden en geassocieerde regeringen, voortgaande met een volledig toezicht uit te oefenen wat betreft de personen onder wiens leiding deze missies staan, zullen de belangen van deze missies beschermen.

Akte verleend van de voorafgaande verbintenissen verklaart Duitsland, alle beschikkingen door de betrokken verbonden en geassocieerde mogendheden getroffen of nog te treffen voor de verwezenlijking van het werk der genoemde missies of handelsmaatschappijen te aanvaarden en ziet af van alle eisen te hunnen opzichte.

Artikel 439. Onder voorbehoud van de beschikkingen van onderhavig verdrag verbindt Duitsland zich, ten opzichte van geen enkele der verbonden en geassocieerde mogendheden welke ondertekenaars zijn van onderhavig verdrag, de mogendheden inbegrepen welke, zonder de oorlog te hebben verklaard, hun diplomatieke betrekkingen met het Duitse keizerrijk afgebroken hebben, rechtstreeks of onrechtstreeks een geldelijke eis te stellen

wegens een gebeurtenis welke aan het in werking treden van onderhavig verdrag voorafging.

Deze bepaling zal gelden als een volledige en onherroepelijke afstand van alle, voortaan te beschouwen als tenietgegane eisen van dergelijke aard, welke ook de belanghebbenden erbij zijn.

Artikel 440. Duitsland aanvaardt en erkent als geldig en verplichtend alle beslissingen en bevelen betrekkelijk de Duitse schepen en de Duitse koopwaren, alsook alle beslissingen en bevelen betrekkelijk de betaling der kosten en uitgesproken door een der prijzenhoven van de verbonden en geassocieerde mogendheden en verbindt zich, in de naam van zijn onderdanen, met betrekking tot deze beslissingen of bevelen volstrekt geen eisen te stellen.

De verbonden en geassocieerde mogendheden behouden zich het recht voor, onder de door hen te bepalen voorwaarden de beslissingen en bevelen der Duitse prijzenhoven te onderzoeken, hetzij deze beslissingen en bevelen de eigendomsrechten treffen van de onderdanen der genoemde mogendheden ofwel die van de onzijdige onderdanen. Duitsland verbindt zich afschriften te leveren van al de bescheiden welke de bundel der rechtszaken uitmaken met inbegrip van de uitgesproken beslissingen en bevelen, alsook de na het bedoeld onderzoek der zaken uitgedrukte aanbevelingen aan te nemen en uit te voeren.

Het onderhavig verdrag, waarvan de Franse en Engelse teksten allebei als echt te beschouwen zijn, zal bekrachtigd worden.

De neerlegging der bekrachtiging zal, zo spoedig mogelijk, te Parijs geschieden.

De mogendheden, waarvan de regering haar zetel heeft buiten Europa, zullen er zich mogen bij bepalen, door hun diplomatieke vertegenwoordiger te Parijs aan de regering der Franse republiek kenbaar te maken dat hun bekrachtiging gegeven werd, en in dit geval zullen ze er het bewijsschrift zo spoedig mogelijk van moeten verzenden.

Een eerste proces-verbaal van neerlegging der bekrachtigingen zal opgemaakt worden zohaast het verdrag zal bekrachtigd zijn door Duitsland aan de ene en drie der voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden aan de andere kant.

Vanaf de datum van dit eerste proces-verbaal zal het verdrag in werking treden tussen de hoge verdragsluitende partijen die het aldus bekrachtigd hebben. Voor de berekening van al de door onderhavig verdrag voorziene termijnen zal deze datum als de datum van het in werking treden gelden.

In alle andere opzichten zal het verdrag voor elke mogendheid in werking treden op de datum der neerlegging van zijn bekrachtiging.

De Franse regering zal aan al de mogendheden welke ondertekenaars zijn een gelijkvormig verklaard afschrift overhandigen van de processen-verbaal der neerlegging van de bekrachtiging.

Tot staving waarvan de hierboven genoemde gevolmachtigden het onderhavig verdrag ondertekend hebben.

Gedaan te Versailles, de 28^e juni 1919, in een enkel exemplaar dat zal neergelegd blijven in het archief van de regering der Franse

republiek en waarvan echte afschriften aan elke der ondergetekenden mogendheden zullen ter hand gesteld worden.

(L. S.) WOODROW WILSON.

(L. S.) ROBERT LANSING.

(L. S.) HENRY WHITE.

(L. S.) E. M. HOUSE.

(L. S.) TASKER H. BLISS.

(L. S.) D. LLOYD GEORGE.

(L. S.) A. BONAR LAW.

(L. S.) MILNER.

(L. S.) ARTHUR JAMES BALFOUR.

(L. S.) GEORGE N. BARNES.

(L. S.) CHAS. J. DOHERTY.

(L. S.) ARTHUR L. SIFTON.

(L. S.) W. M. HUGHES.

(L. S.) JOSEPH COOK.

(L. S.) LOUIS BOTHA.

(L. S.) J. Chr. SMUTS.

(L. S.) W. F. MASSEY.

(L. S.) ED. S. MONTAGU.

(L. S.) GANGA SINGH, MAHARAJA VAN BIKANER

(L. S.) G. CLEMENCEAU.

(L. S.) S. PICHON.

(L. S.) L. L. KLOTZ.

(L. S.) ANDRE TARDIEU.

(L. S.) JULES CAMBON.

(L. S.) SIDNEY SONNINO.

(L. S.) IMPERIALI.

(L. S.) SILVIO CRESPI.

(L. S.) SAIONZI.

(L. S.) N. MAKINO.
(L. S.) S. CHINDA.
(L. S.) K. MATSUI.
(L. S.) H. IJUIN.
(L. S.) HYMANS.
(L. S.) J. VAN DEN HEUVEL.
(L. S.) EMILE VANDERVELDE.
(L. S.) ISMAEL MONTES.
(L. S.) CALOGERAS.
(L. S.)
(L. S.) RODRIGO OCTAVIO.
(L. S.)
(L. S.)
(L. S.) ANTONIO S. DE BUSTAMENTE.
(L. S.) E. DORN Y DE ALSUA.
(L. S.) ELEFTHERIOS VENISELOS.
(L. S.) NICOLAS POLITIS.
(L. S.) JOAQUIN MENDEZ.
(L. S.) TERTULLIEN GUILBAUD.
(L. S.) M. RUSTEM HAIDAR.
(L. S.) ABDUL HADI AOUNI.
(L. S.) P. BONILLA.
(L. S.) C. D. B. KING.
(L. S.) SALVADOR CHAMORRO.
(L. S.) ANTONIO BURGOS.
(L. S.) C. G. CANDAMO.
(L. S.) I. J. PADEREWSKI.
(L. S.) ROMAN DMOWSKI.
(L. S.) AFFONSO COSTA.
(L. S.) AUGUSTO SOARES.
(L. S.) ION I. C. BRATIANO.

(L. S.) GENERAL C. COANDA.
(L. S.) NIK. P. PACHITCH.
(L. S.) Dr. ANTE TRUMBIC.
(L. S.) MIL. R. VESNITCH.
(L. S.) CHAROON.
(L. S.) TRAI DOS PRABANDHU.
(L. S.) KAREL KRAMAR.
(L. S.) Dr. EDWARD BENES.
(L. S.) J. A. BUERO.
(L. S.) HERMANN MULLER.
(L. S.) Dr. BELL.

Protocol.

Met het oog op een nauwkeurige vaststelling der voorwaarden onder dewelke zekere bepalingen van het heden getekend verdrag zullen moeten uitgevoerd worden, zijn de hoge verdragsluitende partijen overeenkomen dat:

1°. Een commissie zal benoemd worden door de voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden om toezicht te houden op het slopen, volgens het verdrag, der versterkingen van Helgoland. Deze commissie zal de macht hebben om te besluiten welk deel der bouwwerken, die de kust tegen de afgraving der zee beschermen, moeten behouden worden en welk deel moet gesloopt worden;

2°. De sommen die Duitsland zou moeten terugbetalen aan zijn onderhorigen om hun de aandelen te vergoeden die ze zouden bezitten in de spoorwegen en mijnen bedoeld in alinea twee van artikel 156, zullen op het krediet van Duitsland geboekt worden op afslag van de voor schadeherstel verschuldigde sommen;

3°. De lijst der personen die, overeenkomstig artikel 228, alinea 2, door Duitsland aan de verbonden en geassocieerde mogendheden moeten overgeleverd worden, zal aan de Duitse regering medegedeeld worden in de maand die op het in werking treden van het verdrag zal volgen;

4°. De commissie van herstel voorzien bij artikel 240 en de §§ 2, 3 en 4 van toevoegsel IV zal het kenbaar maken van vervaardigingsgeheimen of van andere vertrouwelijke inlichtingen niet mogen vorderen;

5°. Zodra het verdrag ondertekend is en binnen de vier volgende maanden zal Duitsland in de mogelijkheid zijn aan de verbonden en geassocieerde mogendheden stukken en voorstellen te onderwerpen ten einde het werk aangaande de herstellingen te bespoedigen, het onderzoek zo te verkorten en de beslissingen te bespoedigen;

6°. Vervolgingen zullen ingespannen worden tegen de personen die strafbare daden zouden verricht hebben omtrent de vereffening der Duitse goederen en de verbonden en geassocieerde mogendheden zullen de inlichtingen en bewijzen aanvaarden die de Duitse regering daaromtrent zou kunnen voorbrengen.

Gedaan te Versailles de 28^e juni 1919.

WOODROW WILSON.

ROBERT LANSING.

HENRY WHITE.

E. M. HOUSE.

TASKER H. BLISS.

D. LLOYD GEORGE.

A. BONAR LAW.

MILNER.
ARTHUR JAMES BALFOUR.
GEORGE N. BARNES.
CHAS. J. DOHERTY.
ARTHUR L. SIFTON.
W. M. HUGHES.
JOSEPH COOK.
LOUIS BOTHA.
J. Chr. SMUTS.
W. F. MASSEY.
ED. S. MONTAGU.
GANGA SINGH, MAHARAJA VAN BIKANER
G. CLEMENCEAU.
S. PICHON.
L. L. KLOTZ.
ANDRE TARDIEU.
JULES CAMBON.
SIDNEY SONNINO.
IMPERIALI.
SILVIO CRESPI.
SAIONZI.
N. MAKINO.
S. CHINDA.
K. MATSUI.
H. IJUIN.
HYMANS.
J. VAN DEN HEUVEL.
EMILE VANDERVELDE.
ISMAEL MONTES.
CALOGERAS.

RODRIGO OCTAVIO.
ANTONIO S. DE BUSTAMENTE.
E. DORN Y DE ALSUA.
ELEFThERIOS VENISELOS.
NICOLAS POLITIS.
JOAQUIN MENDEZ.
TERTULLIEN GUILBAUD.
M. RUSTEM HAIDAR.
ABDUL HADI AOUNI.
P. BONILLA.
C. D. B. KING.
SALVADOR CHAMORRO.
ANTONIO BURGOS.
C. G. CANDAMO.
I. J. PADEREWSKI.
ROMAN DMOWSKI.
AFFONSO COSTA.
AUGUSTO SOARES.
ION I. C. BRATIANO.
GENERAL C. COANDA.
NIK. P. PACHITCH.
Dr. ANTE TRUMBIC.
MIL. R. VESNITCH.
CHAROON.
TRAIDOS PRABANDHU.
KAREL KRAMAR.
Dr. EDWARD BENES.
J. A. BUERO.
HERMANN MULLER.
Dr. BELL.

Schikking

tussen de Verenigde Staten van Amerika, België, het Britse rijk en Frankrijk,

aan de ene zijde,

en Duitsland,

aan de andere zijde,

aangaande de militaire bezetting der Rijnlanden.

De ondergetekenden, handelend krachtens de volmachten die hun door hun respectieve regeringen verleend zijn, zoals voorzien is bij artikel 432 van het vredesverdrag ondertekend op de datum van heden, zijn overeengekomen omtrent de volgende beschikkingen:

Artikel 1. Overeenkomstig artikelen 428 en volgende van het op de datum van heden ondertekende verdrag, zullen de strijdkrachten der verbonden en geassocieerde mogendheden de Duitse gebieden blijven bezetten (zoals deze bezetting bepaald werd bij artikel 5 van de overeenkomst van wapenstilstand van 11 november 1918 en uitgebreid werd bij artikel 7 van de bijgevoegde overeenkomst van 16 januari 1919) als waarborg voor de uitvoering door Duitsland van gezegd verdrag.

Geen Duitse troepen, uitgenomen de krijgsgevangenen op de terugweg naar hun vaderland, zullen in de bezette gebieden, zelfs in doorvoer, toegelaten worden, maar politiemachten, waarvan de sterkte zal vastgesteld worden door de verbonden en geassocieerde mogendheden, zullen in deze gebieden mogen behouden worden om de orde te handhaven.

Artikel 2. Er zal een burgerlijke instelling ingericht worden, genaamd hoge geïnterallieerde commissie der Rijnlanden en hierna vermeld onder de naam van hoge commissie welke, tenzij het verdrag tegenovergestelde beschikkingen bevat, de hoogste vertegenwoordiger zal zijn van de verbonden en geassocieerde mogendheden in de bezette gebieden. Ze zal uit vier leden bestaan die België, Frankrijk, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten van Amerika zullen vertegenwoordigen.

Artikel 3.

- a) De hoge commissie zal de macht hebben verordeningen voor te schrijven voor zoveel het nodig zal zijn om het onderhoud, de veiligheid en de behoeften der strijdkrachten van de verbonden en geassocieerde mogendheden te verzekeren. Deze verordeningen zullen door haar zorgen bekend gemaakt worden; afschriften daarvan zullen aan iedere der verbonden en geassocieerde mogendheden evenals aan de Duitse regering gezonden worden.
Deze verordeningen zullen wettelijke kracht hebben en na hun bekendmaking, onmiddellijk als zodanig door de verbonden en geassocieerde militaire overheden en de Duitse burgerlijke overheden erkend worden.
- b) De leden van de hoge commissie zullen de diplomatieke voorrechten en vrijstellingen genieten.
- c) De Duitse gerechten zullen hun burgerlijke en strafrechterlijke rechtsmacht blijven uitoefenen, behalve wat betreft de uitzonderingen bevat in de hiernagaaende paragrafen d) en e).
- d) De gewapende machten der verbonden en geassocieerde mogendheden en de daaraan toegevoegde personen aan dewelke de bevelvoerende generaals der bezettingslegers een herroepelijke pas zullen afgeleverd hebben, en al de door deze

troepen gebezigde of in hun dienst zijnde personen, zullen uitsluitend onderworpen zijn aan de militaire wet en aan de militaire rechtsmacht van deze troepen.

- e) Al de personen die een misdaad of een wanbedrijf zullen gepleegd hebben tegen de persoon of de goederen der gewapende machten der verbonden en geassocieerde mogendheden zullen voor de militaire rechtsmacht van vermelde troepen kunnen geroepen worden.

Artikel 4. De Duitse overheden hetzij in het bezet gebied, hetzij in het onbezet gebied, moeten, op aanvraag van elke behoorlijk gemachtigde officier der bezettingstroepen, aanhouden en in handen stellen van de zich naastbij bevindende bevelhebber der verbonden en geassocieerde legers iedere persoon die beschuldigd is van een misdaad of van een wanbedrijf en die, bij toepassing van alinea's d) en e) van artikel 3, onderworpen is aan de militaire rechtsmacht der verbonden en geassocieerde strijdkrachten.

Artikel 5. Het burgerlijk bestuur der provincies (Provinzen), der regeringsdistricten (Regierungsbezirke), stadskreisen (Stadtkreise), landkreisen (Landkreise) en gemeenten (Gemeinden) zal in handen blijven der Duitse overheden en het burgerlijk bestuur van deze gebieden zal blijven voortduren overeenkomstig de Duitse wetten en onder het gezag van het Duitse hoofdbestuur, met uitzondering van de regeling bij middel van verordeningen uitgaande van de hoge commissie en voor zoveel deze het nodig zal achten, volgens artikel 3, om dit bestuur aan de vereisten en de omstandigheden van de militaire bezetting aan te passen. Het is verstaan dat de Duitse overheden verplicht zijn, op straffe van afzetting, zich te schikken naar al de verordeningen die afgekondigd werden krachtens artikel 3 hierboven.

Artikel 6. Het recht van opvordering in natura en in diensten, zoals dit geregeld is door de Haagse overeenkomst van 1907, zal uitgeoefend worden door de verbonden en geassocieerde bezettingslegers.

De lasten die ontstaan uit de opvorderingen gedaan in de zone van ieder verbonden of geassocieerd leger en de schatting der schade veroorzaakt door de bezettingstroepen zullen vastgesteld worden door plaatselijke commissies samengesteld, bij gelijke vertegenwoordiging, tegelijk uit Duitse burgers benoemd door de Duitse burgerlijke overheden en uit verbonden of geassocieerde officieren en voorgezeten door een persoon aangesteld door de hoge commissie.

De Duitse regering zal de onderhoudskosten blijven dragen van de bezettingslegers onder de voorwaarden vastgesteld in het verdrag. De Duitse regering zal insgelijks de kosten dragen voortvloeiend uit de werking der commissie en uit haar huisvesting. Behoorlijke gebouwen voor de huisvesting van de hoge commissie zullen gekozen worden na de Duitse regering geraadpleegd te hebben.

Artikel 7. De verbonden en geassocieerde troepen zullen zonder verhindering de gebouwen blijven bezetten die ze voor het ogenblik bezetten, in overeenkomst met de voorschriften van artikel 8 b) hierna.

Artikel 8.

- a) De Duitse regering verbindt zich ter beschikking te stellen van de verbonden en geassocieerde troepen en in goede staat te behouden al de militaire gebouwen die gezegde troepen nodig hebben alsook de meubelen, de verwarmings- en verlichtingsinrichtingen, overeenkomstig de reglementen

aangaande deze zaken, die heden van kracht zijn in de verschillende bovenbedoelde legers. Deze beschikkingen omvatten de huisvesting voor de officieren en de manschappen, de wachthuizen, de burelen, de besturen, de regimentsstaven en de hoofdkwartieren, de werkplaatsen, de magazijnen, de gasthuizen, de wasserijen, de regimentsscholen, de rijbanen, de stallen, de oefeningspleinen, de schietbanen voor de infanterie en artillerie, de vliegpleinen, de weilanden, de provianderingsmagazijnen en de terreinen voor krijgsoefeningen alsook gebouwen voor schouwburgen en cinema's en een redelijk getal pleinen voor de sport en het vermaak der troepen.

- b) De soldaten en de onderofficieren zullen in kazernes liggen en zullen niet bij de inwoners gehuisvest worden, behalve in geval van buitengewone dringendheid.

Ingeval de huidige militaire gebouwen onvoldoende zouden bevonden worden of niet zouden geschikt zijn, zullen de verbonden en geassocieerde troepen bezit mogen nemen van elk openbaar of privaat gebouw met zijn personeel, indien het hun tot dit doel gepast schijnt of, in geval van ontoereikendheid, het bouwen van nieuwe kazernes mogen eisen.

De burgerlijke ambtenaren, de officieren en hun families zullen bij de inwoners mogen ingekwartierd worden overeenkomstig de reglementen aangaande de inkwartieringen, die heden van kracht zijn in elk leger.

Artikel 9. De verbonden en geassocieerde troepen of hun personeel, evenals de hoge commissie en haar personeel, zullen geen Duitse rechtstreekse belastingen of taks betalen.

De provianderingswaren, de wapens, de kledingstukken, de uitrustingsstukken, de bevoorrading van alle aard bestemd voor het gebruik der verbonden en geassocieerde legers opgezonden naar de militaire overheden of aan de hoge commissie, alsook aan de kantines en de spijshuizen van officieren, zullen moeten vervoerd worden vrachtvrij en vrij van alle invoerrechten.

Artikel 10.

Het personeel van dienst op de vervoerwegen (spoorwegen met gewoon spoor en andere, trams van alle aard, stromen en vaarten, de Rijn inbegrepen, wegen en rivieren) zal moeten gehoorzamen aan de bevelen die aan dit personeel zullen gegeven worden door de opperbevelhebber der verbonden en geassocieerde legers of in zijn naam, voor militaire doeleinden.

Al het materieel en gans het burgerlijk personeel nodig voor het onderhoud en de exploitatie van alle vervoerwegen moeten voltallig behouden worden op deze wegen in de bezette gebieden.

Het vervoer van troepen of manschappen en van officieren, voorzien van een bevel tot vervoer op de spoorwegen, zal kosteloos geschieden.

Artikel 11. De bezettingslegers zullen zich, voor militaire doeleinden, van al de bestaande telegrafische en telefonische inlichtingen mogen blijven bedienen.

De bezettingslegers zullen insgelijks het recht blijven uitoefenen van het plaatsen van militaire telegrafische en telefonische lijnen, van posten voor draadloze telegrafie en van alle andere dergelijke middelen van verbinding die ze nodig zullen achten. Te dien einde zullen zij onder voorbehoud van goedkeuring van de hoge

commissie, in om het even welk openbaar of privaat gebouw mogen binnengaan en dit bezetten.

Het personeel der openbare telegrafen en telefoons zal blijven gehoorzamen aan de bevelen gegeven, voor militaire doeleinden, door de opperbevelhebber der verbonden en geassocieerde legers.

De telegrammen en boodschappen van of voor de verbonden en geassocieerde overheden of voor de hoge commissie en van officiële aard zullen de voorrang hebben op alle andere mededelingen en zullen kosteloos verzonden worden. De verbonden en geassocieerde militaire overheden zullen het recht hebben toezicht te houden op de volgorde waarin de mededelingen overgemaakt worden.

Geen inrichting voor draadloze telegrafie zal mogen opgericht worden door de overheden of de inwoners der bezette gebieden zonder een voorafgaande toelating van de verbonden en geassocieerde militaire overheden.

Artikel 12. Het personeel van de postdienst zal gehoorzamen aan alle bevelen gegeven voor militaire doeleinden door de opperbevelhebber der verbonden en geassocieerde legers of door zijn vertegenwoordiger. De openbare postdienst zal voortgezet worden onder het bestuur der Duitse overheden, mits er geen nadeel toegebracht zal worden aan de militaire postdiensten ingericht door de bezettingslegers die het recht zullen hebben gebruik te maken voor de militaire vereisten, van alle bestaande postwegen.

Gezegde legers zullen het recht hebben postwagens te laten rijden met al het nodige personeel op alle bestaande postlijnen.

De Duitse regering zal, kosteloos en zonder ze te onderzoeken, de brieven en de colli vervoeren die in haar postburelen zouden kunnen neergelegd worden door of voor de bezettingslegers of de hoge commissie en zal verantwoordelijk zijn voor de waarden van elke brief of collo die door de post verloren of gestolen werd.

Artikel 13. De hoge commissie zal de macht hebben, telkenmale zij het nodig zal achten, de staat van beleg uit te roepen in om het even welk gedeelte of in de geheelheid van het grondgebied. Als gevolg op deze uitroeping zullen de militaire overheden de macht hebben voorzien door de Duitse rijkswet van 30 mei 1892.

In dringende gevallen, wanneer de openbare orde verstoord of bedreigd is in een district zullen de plaatselijke militaire overheden alle tijdelijke maatregelen mogen nemen die nodig zijn om de orde te herstellen. In dit geval zullen de militaire overheden rekening geven van deze feiten aan de hoge commissie.

Gedaan te Versailles de 28^e juni 1919.

WOODROW WILSON.

ROBERT LANSING.

HENRY WHITE.

E. M. HOUSE.

TASKER H. BLISS.

D. LLOYD GEORGE.

A. BONAR LAW.

MILNER.

ARTHUR JAMES BALFOUR.

GEORGE N. BARNES.

CHAS. J. DOHERTY.

ARTHUR L. SIFTON.

W. M. HUGHES.
JOSEPH COOK.
LOUIS BOTHA.
J. Chr. SMUTS.
W. F. MASSEY.
ED. S. MONTAGU.
GANGA SINGH, MAHARAJA VAN BIKANER
G. CLEMENCEAU.
S. PICHON.
L. L. KLOTZ.
ANDRE TARDIEU.
JULES CAMBON.
HYMANS.
J. VAN DEN HEUVEL.
EMILE VANDERVELDE.
HERMANN MULLER.
Dr. BELL.